

HÉBER TANFOLYAM

38-ik lecke

Lelep.

A terek közepén hatalmas tábla hirdeti שֵׁקֶט בְּבִקְשָׁה (seket, b'vákása) csendet kérünk.

A szöveg világos: nem csendrelelet-ről van szó, hanem csend-akcióról. Nem hatalmi szóval, hanem felvilágosító munkával küzdenek a kibírhatatlan zaj ellen. Tehát: nagyon szépen megkérünk, légy tekintettel a felebarátodra és ne csinálj zajt, ne csapj lármát. B'vákása!

שֵׁקֶט (seket) csend — שֵׁקֶט (sákét) csendes. Ha azt akarom valakiről mondani, hogy csendes ember, azt mondom „is sákét” שֵׁקֶט אִישׁ Csendes környék,

vidék: שֵׁקֶטָה סְבִיבָה (sz'vivá s'kétá). A csend ellentétje a zaj, héberül רַעַשׁ (ráás). Az óshébert nem idegesítette a szomszéd rádiója, az autótűlkölés, gyárak, üzemek lármája. Ezért a „ráás” szó eredetileg a természet zaját jelentette: a dörgést, a földrengést, a tenger mormolását.

Mai leckénk második része a rekvirálási törvényről szól, héberül חֹק הַתְּפִיסָה נְכִסִּים (chok t'fiszát n'chászim).

חֹק הַתְּפִיסָה נְכִסִּים (chok) vésést jelent. Minthogy a törvényeket annakidején, amikor a hé-

ber nyelv kelet. Az osztróba vészték — chok, vésés, bucsuzott itt a törvény neve. A törvény héber formája mind a mai napig gmaardt annak a mi volt — törvényvésésnek.

Ez a törvény — azonkívül, hogy hevesen támadták a parlamentben — a humoristáknak is adott anyagot. A tervezetbe ugyanis sajtóhiba csuszott be — a szedők elcserélték a két középső betűt és rekvirálás helyett — kigyófogásról volt szó a törvénytervezetben.

נְכִסִּים (n'chászim) vagyon — נְחִישִׁים (n'chásim) kigyók.

„Nechesz” eredetileg jószágot, főleg juhnyáját jelentett. Ami azt bizonyítja, hogy a szó egy pásztornép ajkán született melynél a vagyon a jószág jelentette. Abban az időben nem is használták a szót többesszámban.

תְּפִיסָה נְכִסִּים (t'fiszát n'chászim) szószerint azt jelenti, hogy vagyonfogás. Valamikor a „t'fiszá” börtönt jelentett, mert foglyok laktak benne. Az illetékes miniszternek bizonyára komoly fejtörést okozott a kérdés: mi legyen a törvény neve. Így választotta a gyengébb sikerült vagyonfogást. Hiába, az ókorban nemcsak a cenát meg a kilit — de a rekvirálást sem ismerték....

A ramlehi vizsgálóbíró ma kezdi meg Beéri alezredes kihallgatását

A védelem zárt tárgyalást fog kérni a Tobianski-ügy tanuinak kihallgatására

Kedden reggel kezdi meg Eliezer Malchi ramlehi vizsgálóbíró Iszer Beéri alezredes kihallgatását. Beéri volt — mint ismeretes — az 1948 június 30-án ártatlanul kivégzett Tobianski kapitány ügyében az „ügyész”. Az ügy azért került a ramlehi bírósághoz, mert az eset Bét-Dziszben történt, amely közigazgatásilag a ramlehi járáshoz tartozik. Beéri ellen emberölés miatt, az 1936. évi büntető-törvénykönyv 212 §-a alapján emelnek vádat.

Kezdetben arra számítottak, hogy Tel-Avivban folytatják le a vizsgálatot. A múlt héten azonban megnyílt a ramlehi bíróság és az ügyészség úgy határozott, hogy az ügyet a törvényes formák szerint a ramlehi bíróság hatáskörébe utalja. A vádat Chaim Cohen államügyész

képviseli, míg a védelmet Jaakov Salomon haifai ügyvéd látja el. Salomon ügyvéd védte annakidején a kémszobán gyanúja miatt letartóztatott öt angolt is, akikkel kapcsolatban Tobianskit „gyorsított” eljárással kivégezték.

A véd 15 tanút fog beidézni, köztük a Tobianski család tagjait, a három bírót, aki a halálos ítéletet hozta, valamint azt a tisztet, aki a kivégzés végrehajtására vezényelte szakaszát. A védelem követelni fogja, hogy tanuinak nagy részét állambiztonsági okokból zárt tárgyaláson hallgassák ki.

Valószínűnek tartják, hogy a keddi tárgyalásnak csak formális jellege lesz és a per megnyitása után néhánynapos szünetet rendelnek el.

Ramlehi tüntetők erőszakkal behatoltak a Kirjába

Összeütközés a tüntetők és a rendőrség között — husz könnyű sebesült

Hétfőn délelőtt Ramlehbán lehúzták az üzletek redőnyeit és egy 800-főnyi tüntető csoport indult el Tel-Avivba. A tüntetők, akik teherautókon tettek meg az utat, előbb Tel-Aviv uccán robotgattak végig „lechém v'avodá” (kenyeret és munkát) feliratu táblákkal, majd a parlament épülete elé kanyarodtak, onnan pedig a Kirja irányába vonultak. A tüntető meletet a rendőrség rádióautóit kísérték.

Amikor a tüntetőcsoport a Kirja elé érkezett, a rendőrség megerősítést kért. A tel-avivi rendőrség néhány egysége Peleg kapitány vezetésével kivonult a Kirjához és a kormányzókahely bejáratánál, valamint a Kirja területén a munkaügyi minisztérium szomszédságában elfoglalta állásait. A Kirja kapujánál a rendőrség tárgyalásokba kezdett a tüntetőkkel, akiknek azt ajánlották, hogy menesszenek küldöttséget a minisztériumba és az tisztázza a tárgyalások felvételének lehetőségeit.

A rendőrséggel folytatott tárgyalás közben a tüntetők egyrésze leugrándozott a teherautókról, feltörte a kaput és a Daled uca irányába tódult, ahol a munkaügyi minisztérium van. A rendőrség azt a parancsot kapta, hogy tartózkodjék az erőszak alkalmazásától. A tüntetők közül azonban többen kövekkal dobálták meg a rendőröket, sőt, látva a hatósági közegek passzív magatartását, igyekeztek lefegyverezni a rendőrséget,

amely most már ellenállást fejtett ki. Az összeütközés során mindkét részről körülbelül huszan sebesültek meg. Valamennyi könnyű sebesült, akiket a Magén Dávid Adom részestített első segélyben.

Az összeütközés után a rendőrség igyekezett szétszórni a tüntető tömeget. A teherautók soffőreit, valamint a tüntetők vezetőit letartóztatták. A tüntetők néhány tagja közben bejutott a

Törvény készül a magánépítkezések előmozdításáról

Hir szerint törvényesítik az új épületbeli lakásoknál szokásos kulcsépítést

Beavatott forrásra való hivatkozással a Háarec azt jelenti, hogy a kormány az építkezések előmozdítására irányuló törvényjavaslaton dolgozik. A javaslat célja az, hogy a jelenlegiekhez képest nagyobb felteletet teremtsen a magánépítkezések számára és mindenekelőtt meg akarja oldani az új épületeknél szokásos „kulcsépítést” kérdését. A törvény, hir szerint, bizonyos feltételek mellett és keretek között el fogja ismerni a kulcsépítést.

A magánépítkezési vállalkozók körében sürgősen szükségesnek tartják egy

munkaügyi minisztériumba, ahol az illetékes tisztviselő fogadta őket.

A helyszíntre nemsokára megérkezett Szachár rendőrpáncsnok, a rendőrség országos főfelügyelője és rövid tárgyalás után a tüntetők hozzájárultak, hogy kiürítsék a Kirja területét, a rendőrség a maga részéről pedig hozzájárult a soffőrök és a többi letartóztatottak szabadlábrahelyezéséhez. A rendőrség egyetlen feltétele az volt, hogy a tüntetők teherautóit azonnal hagyják el a Kirja területét, vegyék fel a kívül tartózkodó tüntetőket és a 13 teherautó nem zárt egységként, hanem szétszórva azonnal menjen vissza Ramlehbá. A tüntetők eleget tettek a felszólításnak. A rendőrség osztagai továbbra is a helyszínen maradtak.

A Hadsereg Napjának visszhangja a héber sajtóban

A ma reggeli héber lapok oldajas tudósításokat szentelnek a Hadsereg Napjának. A lapok vezetőhelyen közlik a ki-tüntetett hősök fényképét, hőstetteik leírását, az ünnepély különböző mozzanatait, a parádét, a felvonulást, az ünnepélyes fogadásokat, a miniszterelnök és külügyminiszter beszédeit. Ime, néhány főcím: Az izraeli hadsereg erejével, felkészültségével és a példás renddel tüntetett. A zsidó hadsereg gátat vet a háborus usztók étvágyának („Davar”). — Izrael hadserege az ország népe előtt bemutatja erejét. Százegrek vettek részt Tel-Avivban, Jeruzsálemben és Haifán a katonai parádékon és felvonulásokon. („Harec”). — Tízegres tömegek fogadták ujjongva a zsidó haderők tüntetését („Al Hamismar”). — Országserge imponáns ünnepi keretek között ünnepelték meg a Hadsereg Napját. („Háboker”). — Izrael állama megünnepelte az izraeli hadsereg napját. („Hácofe”). — A hadsereg imponáló felvonulása Tel-Avivban. (Ché-rut). — Izrael polgárai ünnepélyes keretek között ünnepelték a Hadsereg Napját. („Kol Háám”). Valamennyi ujság kiemeli azt a példás rendet, amely az egész ünnepséget jellemezte.

Az Al Hamismar megállapítja, hogy a jeruzsálemi ünnepséget túlszerény keretek között rendezték meg. Ez az ünnepség — írja a lap — azt bizonyítja, hogy Jeruzsálem e pillanatban harmadrendű szerepet tölt be az állam életében. A Chéru megállapítása szerint Ben Gurion pártpolitikai célokra használta fel a Hadsereg Napját, mert teljesen megfeledkezett arról a tényről, hogy a zsidó földalatti mozgalom volt az, amely siettetette az angolk kivonulását és ezáltal hozzájárult az ország felszabadításához. Dr. Karlebach a Maarivban a következőket írja:

A hadseregnek járt ez a póváttétel a leg utóbbi elfuserált parádéért. Tegnap megkapta az elégtételt. Mindannyian örvendünk ennek. De — ennyi az egész. Mert a hadseregnek sok érdeme és joga van. Ahhoz azonban nincs joga, hogy Herzl Tivadart kiebrudálja.

Az esztendő bármelyik napját kiválaszthatja a hadsereg ünnepelésre, parádéra, erejének és hatalmának megcsillogtatására. Az esztendő bármelyik napját választhatja — kivéve a Herzl-napot.

Senki sem adta Herzlinek ezt a napot. Sem a parlament, sem a jisiv, sem a szél róza minden irányában szétszórt cionista világmozgalom, ő maga vette ezt a napot. S én legalábbis kérem: adják neki vissza.

A hadsereg olyan mértékben sajátította ki a maga részére a Herzl-napot, hogy az évfordulóra nem szállították haza a Vezér hamvait. Attól tartottak ugyanis, hogy ez az esemény elhomályo-

Minőségben utólrhetetlen

LAKOL' kivitelben is az ALBUS' ICE BOX

Hatósági ár IL 15.300

GUTMAN TESTVÉREK
TEL-AVIV, Ehrlinger 2. Atara satok.
Tachana Merkazitnál

„LEA” hölgyfodrász - szalon

Ramat-Gan, értesíti vendégeit, hogy fodrászüzletét BIALIK U. 52. alól

Bialik ucca 28.

alá, — Fodd kontrol mellett — helyezte át. Ugyanott férfifodrászat is megnyílt.

MEGBIZOTTAT

keresünk városokban és nagyobb községekben. Szakismeret nem szükséges. Kiképzés Tel-Avivban.

Manufacturers Life Insurance Co. of Canada

TEL-AVIV, BEN JEHUDA 1.

„RABAN”

AZ EGYETLEN KAVE-szaküzlet és pörköldé a Ben-Jehudán

T. A. BEN-JEHUDA 129

Valódi zsehdíj paprika kapható

A. GANZ cipész

műhelyét T. A. Daganja u. 8. alól

JOKHANAN HASANDLAR 3.

(Balfour sarok) — az udvarban, helyezte át.

Ortopéd munkák szakszerű készítése

RÁDIÓ

6.50: torna, 7: hírek és élelmészeti hírek, 7.15: hanglemezek, — 7.45: Ricardo Strazliari baritonénekes hangversenylemez, 8.15: keleti zene, 10.30: tarka műsor, 11: délelőtti hangverseny (Dvorzák: Szlav rapszódia, Mendelsohn 4-es számú La-major Itálica-szimfóniája, Rímszkij—Korzakov: Spanyol capricio), — 12: déli muzsika, 12.30: Moshe Parness hedegű-hangversenye a kórházak és üdülőhelyek számára, 13: katonák műsora klasszikus zene és könnyű zenei kivánságmsor, — 13.30: hírek, 13.45: a háziasszonyok rovata, 14: angol hírek, 15: francia hírek, 16: szórakoztató zene, 16.30: Arje Sachs zongorahangversenye, 16.45 hanglemezek, 17: énekszámok, 17.30: a Kol Jerusolajim ifjusági adása, — 17.30: Sosanna Sosan szopránénekesnő hangversenye, 18: hírek 18.15: keleti melódiák, 18.30: a Kol Jerusolajim jeruzsálemi műsora és hanglemezel, 18.30: a Kol Jiszrael ifjusági adása, 19: sportrovat, 19.45: Tenách-részletek (Mislé 1—2), 20: a Kol Jiszrael katonarovata, 20.30: hírek, 20.45: az izraeli filmharmonikus zenekar hangversenye Eisler Solomon vezényletével és Menachem Pressler zongorista szólójátékával (Chanoch Jakobi: Szimfonikus nyitány és Rachmaninov 2-es számú Do-minor koncertje zongorára és zenekarra, közvetítés Rechovotból, 20.35 kamarazene (Beethoven: 2-es számú Mi-minor kvartettje vonóshangszerekre, Opus 59, a Paganini vonósnégyes előadásában; Hugo Wolf: Olasz szerenád, a budapesti vonósnégyes előadásában), 22.15: jiddisnyelvű adás a galut részére, 22.30: angol hírek, 22.45: tarka műsor (hanglemezek), 22.55: hírösszefoglalás héber nyelven, 23: hanglemezek.

Közzétették a hitlerista diplomácia titkos jelentéseit

A legtöbb német követ félrevezette Hitlert és a Wilhelmstrassét, különösen Amerika hangulata és felkészültsége tekintetében

Washington, (—): Az amerikai külügyminisztérium most hozta nyilvánosságra 1280 oldalas kötetben azokat a német titkos diplomáciai jelentéseket és okmányokat amelyeket a háború után elfogott náci irattárakban talált 400 tonna súlyú anyagból válogattak össze. A titkos iratok részletekig menő betekintést adnak Hitler külpolitikájába 1937-ben és 1938-ban. A jelentésekben kitérnek, hogy Hitler washingtoni, londoni párisi, moszkvai és más világvárosi követei általában felületesen tájékoztatták azokat az országokat a helyzetéről, amelyeket meg akart támadni. Többek között azt közölték vele például, hogy Joseph Kennedy, az Egyesült Államok akkori londoni követe németbarát és antiszemita. A jelentések azt is állították, hogy a Moszkvában élő amerikaiak szovjet-német megegyezéstől félnék, még sokkal azelőtt, hogy a megegyezés valóban létrejött.

Mit jelentett
a washingtoni nagykövet?

A washingtoni nagykövet azonban sokáig zózanabul járt el és nyíltan közölte Hitlert, hogy Roosevelt elnök és felesége gyanakvással nézik és nem szeretik a nemzetiszocialista Németországot.

A követ 1937-ben és 1938-ban több ízben figyelmeztette Hitlert, hogy az Egyesült Államok nagyon erős és beavatkozik a háborúba, ha Németország hadat üzen Angliának. A nagykövet arról is informálta a Führerjét, hogy Amerikával „nagyon nehéz dolgunk lesz.”

Dr. Hans Dieckhoff, aki a háború előtt Németország washingtoni követe volt, egyik jelentésében

arról panaszkodott elkeseredetten Berlinnek, hogy Fritz Kuhn az amerikai német vezetője és az általa létrehozott amerikai német szövetség erős, nemellenes hangulatot kelt az amerikaiak körében

és azt kérte Hitlertől, hogy szakítson ezzel az alakulattal. Ugyanez a követ azt is közölte, hogy a Balkánon csodákat lehetne művelni a náciizmussal, de nem az Egyesült Államokban.

Kennedy
londoni USA-követ szerepe

A közzétett ekmányok jelentős része Kennedy londoni USA-követtel és a német diplomatáknak vele kapcsolatos dicsőítő megállapításaival foglalkozik. Herbert von Dirksen német nagykövet 1938 június 13-án azt jelenti Londonból, hogy Kennedy néhány nagyon erős németbarát és zsidóellenes kijelentést tett neki. Dirksen szerint Kennedy a következőket mondotta: „Nem is az a baj, hogy a németek meg akarnak szabadulni a zsidóktól, akik olyan hárosok számukra hanem inkább az a hangos dicsekvés, amellyel ezt az ügyet kezelik.”

A nagykövet szerint Kennedy tökéletes megértést tanúsított a náci zsidópolitikájával iránt.

Kennedy bosztoni származása és az ottani Golf-klubba és más klubokba 50 év alatt egyetlen zsidót sem vettek fel taggá, — jelentette a náci diplomata és idézte Kennedynek egy másik állítólagos kijelentését, amely szerint rendkívül mély hatást tettek rá azok a nagy dolgok, amelyeket Hitler tett Németországért, valamint az a kedvező jelentés amelyet Charles Lindbergh ezredesétől kapott a németországi viszonyokról.

Dirksen szerint Kennedynek az volt a véleménye, hogy az Egyesült Államokban „nincsenek széles körökben elterjedt németellenes érzelmek, a keleti partvidék kivételével, ahol Amerika három és fél millió főnyi zsidóságának a többsége él. Kennedy állítólag azt is mondotta, hogy az amerikai átlag polgár sohasem érzett különösebb vonzódást Anglia iránt, Angliával kapcsolatban Kennedy csak azt tudta, hogy az angolok nem fizették meg a háborús tartozásaikat és hogy lemondásra kényszerítették a királyukat, mert egy amerikai nőt akart feleségül venni. Neki magának egyáltalán nincsenek előítéletei Németországgal szemben, — jelentette ki Dirksen, akinek

Kennedy azt is mondotta volna, hogy Amerikát a kormányzat modon kormányozták Roosevelt elnökségének első évében.

A továbbiakban Dirksen idézte Kennedynek azt a kijelentését, hogy az amerikai kormányban Roosevelt elnökön kívül egyetlen ember sincs, aki meg tudná őt buktatni,

még maga Cordell Hull akkori külügyminiszter sem. Roosevelt — tette volna hozzá Kennedy — rossz viszonyban van a külügyminisztériummal és nem nagyon veszi igénybe.

Hitlert figyelmeztették
Amerika erejére

Dieckhoff washingtoni német követ azonban egészen más jelentéseket küldött Hitlernek. Több ízben

figyelmeztette Berlint, ne adjon hitelt az amerikai gyengeségről és belső egyenlenségeiről szülő meséknek. ...

1937 decemberében azt jelentette, hogy az Egyesült Államok egyre erősebb lesz és hogy a szociális nyugtalanságokról valamint gazdasági zavarokról szóló hírek fantasztikusak. Majd látványos módon hozzáfűzte, hogy háború esetén „számolnunk kell az Egyesült Államok egész súlyával, amelyet azonnal lathat fog vetni az angolok oldalán.” Néhány hónappal korábban azt jelentette Hitlernek hogy

Roosevelt és felesége nem szeretik Németországot, azonkívül pedig a tanácsadók között számos zsidó van, aki már csak ebből az okból is barátságatlan Németországgal szemben, mint például Frankfurter, Baruch, Morgenthau, hogy csak néhány nevet említsen.

Dieckhoff elutasította azt a gondolatot, amelyben néhány magasrangú náci vezető nyilvánvalóan hitt, hogy tíz- vagy huszezer „erélyes” amerikai német rohamcsapatként szolgálhatna és igen értékes szolgáltatásokat tudna nyújtani a kritikus pillanatban. A nagykövet felvilágosította Berlint, hogy bármilyen titkos alakulatnak a taglataja hamarosan az amerikai rendőrség kezébe kerülne, mindjárt a megalakulás után. Az ugyanezen időszakból származó más jelentéseiben Dieckhoff tudomására hozta a náci vezetés hiatalokait, hogy Roosevelt mindenkor és minden lehető alkalommal az ellen igyekszik védekezni, nehogy azt vetessék a szemére, hogy diktatórikus szándékai vannak.

Roosevelt híres chicágói beszéde

Válaszul arra a német tiltakozásra amelyet William Dodd volt berlini USA nagy-

követ náciellenes beszéde miatt jelentettek be Cordell Hull-nál, ez azt felelte, hogy megpróbálja és a jövőben igyekszik megakadályozni az ilyen kikérléseket, de nincs nagy reménye hozzá, mert Dodd amolyan örült, akivel nem lehet okosan beszélni. Dieckhoff azt is közölte Berlinnel hogy

Roosevelt híres chicágói beszéde, amelyet 1937-ben tartott a „vesztésgaz-tamadók” ellen, elsősorban Japán, nem pedig Németország címére szült.

A német nagykövet értesülése szerint Roosevelt ezt a kitételt Chicágóba való utazásán szúrta be a beszéd szövegébe és annak éles hangja valószínűleg senkit sem lepett meg jobban, mint Hull-t és akkori külügyminisztérium többi tisztviselőjét.

Titkos jellemrajz
Edenről, Chamberlainról és Butlerről

Nagyon érdekes dr. Ernst Woermann-nak a londoni német nagykövetség tanácsosának 1938 február 5-én kelt memorandumja, amelyben azt írja, hogy Anthony Eden, akkori angol külügyminiszter nem tud meg szabadulni attól a tanítói modortól amely sok angolnál jellegzetesen meg van minden külföldivel szemben és amely saját csalhatatlanságukban és felsőbbrendűségükben való hitükből fakad. Edent egyébként a tanácsos náciellenesnek és fasisztaellenesnek írja le viszont

Neville Chamberlain akkori miniszterelnökről azt írja, hogy csak annyiban különbözik Edentől, hogy a világot nem Francia szemüvegen keresztül látja.

Egy 1938 február 25-én kelt német nagykövetségi kézírásos jelentés szerint Richard Butler külügyi államtitkár egy meg nem nevezett német tisztviselővel folytatott beszélgetése során két ízben is kiemelte, hogy utazásai során megismerte és becsülni tanulta Németországot. Butler az angol külügyminisztérium régi tisztviselői franciabarátoknak írta le, minthogy még abból az időből származnak amikor a francia volt a diplomácia nyelve, de

az újabb nemzedék teljesen mentes minden franciabarát elfogultságtól.

A memorandum azt is közli, hogy Sir Horace Wilson aki Chamberlain legmeghittebb tanácsadója volt, határozottan német barát, de mindig a háttérben igyekszik maradni.

Kennedy cáfol

A jelentésben megemlített Kennedy USA követ, a könyv megjelenésekor kijelentette, hogy a német jelentések rávonatkozó közlései teljesen légbőlkapottak. A volt nagykövet azt mondotta hogy a náci-diplomata, aki őt németbarátnak és antiszemitának írta le, nyilván „szükségét érezhette annak, hogy olyasmit közöljön a német külügyminisztériummal, amit az hallani akart tőle.”

Kivégeztek öt hazaárulót Prágában

Prága (AFP). 1949 június 9-én a prágai népbirodság kénkedés és hazaárulás vádjai alapján halálra ítélte Miloslav Jebavy, Bohuslav Hubálek, Vilém Sok, Karel Sabela és Josef Gonic csehszlovákiai állampolgárokot. Hivatalos jelentés közli hogy az elítéltek

kegyelmi kérvényét elutasították és az ítéleteket a reggeli órákban végrehajtották. Miloslav Jebavy fővádlott azért ítélték el mert kapcsolatban állott Wildash kapitány, brit alkonzullal.

Megjelent a nagy Héber Enciklopédia első kötete

Ötéves előkészület után megjelent a Héber Enciklopédia első kötete. Az enciklopédia, amelyet 16 kötetre terveznek, a Mászádá könyvkiadó kiadásában jelent meg. A hatalmas irodalmi mű szerkesztéséért a kiadó igazgatója, mint a vezetőség tisztviselői elnöke, maga dr. Weizmann államelnök áll, tényleges szerkesztője pedig dr. Jozsef Klausner, a héber egyetem tanára. Érdekes pikantériája ennek a szereposztásnak, hogy Klausner professzor Weizmannnal szemben, mint államelnökjelölt lépett fel a Kneszet elnökválasztó ülésén.

Hétfőn délelőtt az újságíró szervezet helyiségében meleg sajtófogadáson ünnepelek meg az első kötet megjelenését és ezalkalommal A. Pelel, a Mászádá könyvkiadó igazgatója, dr. Klausner professzor és Aser Bárás, a héber írószövetség elnöke méltatták a nagy irodalmi eseményt.

Pelel elmondotta, hogy az enciklopédia első kötete 1024 oldalra terjed, 1600 címszóval tartalmaz és 35 rovatszerkesztő irányítása mellett 208 tudós és író vett részt a megírásban. A kötet megjelenését háborús okok késleltették. A kiadó vállalat terv szerint a második kötetnek még ez év végéig meg kell jelennie, 1950-ben talán sikerülni fog további három kötetet kiadni. A munkaterv szerint a 16 kötet öt-hat éven belül fog megjelenni.

Ezután Klausner professzor tartott értékes és mélyenszántó előadást az en-

ciklopédiáról, amelynek megjelenését törtelemme eseménynek minősítette, ugyan sok kísérlet történt már arra, hogy zsidó enciklopédia jelenjék meg. Megpróbáltak zsidó enciklopédiákkal és el is értek bizonyos eredményekkel, ez azonban még mindig nem fedte a szükségletet. Nekünk olyan enciklopédiára volt szükségünk, amelyben a zsidó ismeretek mellett az összes tudományok és a világ minden fogalma bennfoglaltassék. „Ember vagyok és számomra semmiféle idegen, ami emberi” — idézte latinul a professzor. Az enciklopédiát azért nevezték el héber enciklopédiának, nem pedig zsidó enciklopédiának, mert ezzel kifejezésre juttatták, hogy annak nyelve héber, az enciklopédia maga pedig egy mindent átfogó általános lexikon. Mint érdekességet említtette meg, hogy fejletlen összehasonlítás után megállapította, hogy az enciklopédia első kötetében 12 olyan fogalom is szerepel, amelyet hiába keresett a híres Enciklopédia Britannica-ban. Az enciklopédia több mint százezer fogalmat fog magabafoglalni érthető és világos nyelven, ezenkívül rengeteg kép és ábra illusztrálja.

Aser Bárás hozzászólásában megemlítette, hogy minden új, vagy újonnan meg szervezett állammal egyik első kulturális feladata az volt, hogy új enciklopédiát jelentessen meg. Így a héber enciklopédiát is a zsidó állam első nagy kulturális megnyilatkozásának lehet tekinteni.

Naponta halljuk

vevőinktől, hogy nekünk van a legnagyobb választékunk elegáns
Női fehérneműben, Gyermek-holmiban és Nylon-harisnyában
Látogasson meg ön is bennünket. —
Araink jutányosak

DOLLY

Tel. Aviv, Brenner-u. 3. az Allenby mellett. — Harisnya-szemfelszedés.

Felhívás

a Poel Mizrachi magyarajku tagjaihoz

Ma van a választások napja. Az uralmon levő frakciók — a „Szijá Meuchedet” és a „Lamifne” — egyeduralomra törekcsenek. A magyarajku tagok azonban mindkét frakcióban teljes alárendelt szerepet töltenek be. Nyílt titok, hogy a magyarajku tagok körülbelül 25 százalékat teszik ki a parlamentben. Ugyanakkor a paktum révén 4,4 százaléktól „váltatták” a magyarajkuak képviselőit.

Ez nem az első eset, hogy a magyarajku tagok nem jutnak kellő képviselőihez. Az egész jtsuvban körülbelül 90.000 magyarajku lélek él, a zsidó államnak 10 százaléka, ugyanakkor egyetlen magyarajku képviselő sincs a parlamentben, aki a mi speciális érdekeinkért szálljon szóra. Ez a helyzet tarthatatlant. Csak akkor tudjuk megváltoztatni, ha nem forogcsoljuk szét erőnket és a mai választáson a magyarajkuak független listáját juttatjuk diadalra.

Poel Mizrachi tag! Tőled függ, hogy számunknak megfelelő arányban legyünk képviselve mozgalmunkban és ily arányban tudunk segíteni az új bevándorló helyzetén.

Az utolsó négy évben a Lamifne-frakció emberei vezették a párt alijjaosztályát. Ennek következtében több ezer tag hagyta el pártunkat, mert a Lamifne frakció emberei éppen ideológiájuknál fogva csak a kibucsi mozgalomban vannak érdekelve. A városi elemeket, az alijja 95 százalékát nem érdeklik. Ennek fejlődésében nincsenek érdekelve.

Poel Mizrachi tag! Ne hagyj magad megfévesztetni. Saját érdekedben, valamint azok érdekében, akik utban vannak Izrael felé, szavazz a magyarajkuak független listájára, a Hitchadshut v'Kidumra, — a z betű-betűs listájelre.

A magyarajku tagok „landsmannschafti” alapon való összefogása nem bün, hanem szükségesség.

Ezt követeli meg tőlünk az idő parancsszava.

Az összefogás testvéri kötelességünk! Helyezz egy betű-betűs cédulát a borítékba és ha nincs ilyen cédula az urna mellett, rajzolj magad egy héber betű-betűt a cédulára. A szavazás titkos! Választásod miatt semmiféle kellemetlenség nem érhet.

A lista jelöltjei:

Dr. Zvi Zehavy,

állami iskolaigazgató és tanfelügyelőségi tag, a Hitachduth Oléj Hungaria országos vezetőségének tagja és héber kulturosztályának vezetője (Erdély),
Hirsch Zvi, rabbi, (Kolozsvár),
Rubin Eliahu, mérnök, Munkács, a csehszlovákiai Poel Mizrachi egyik megalapítója és évtizedes vezetője,
Gross Ezra, (Debrecen—Budapest), a magyarországi héber kulturmunka előharcosa,

Simoni Jehezkel, rabbi (Marosvásárhely),
Balkány Pinchász (Csehszlovákia),
Jehuda Halévi (Nyírség),
Neumann Moshe (Pozsony),
Jehosua Grünwald (Pozsony),
Dr. I. Rubin (Munkács—Budapest),
I. D. Fischer (Budapest),
Kohen Jaakov (Erdély),
Herskovits Chaim (Budapest),
Glasner Abraham (Kolozsvár),
S. Herskovits, mérnök (Budapest),
Szofer Eliezer (Paks).

Állást kaphat

a jeruzsálemi Hitachduth Oléj Hungaria (Haneszichá Mary 11) útján:

bördíszműves, kesztyűkészítő, több cipész gépmunkára, autófényező ügynök foto-nagyításhoz, két portás (héber, német és angol nyelvtudás kötelező), vallásos asszony két éves gyermek mellé napi 10 órai munkára.

Állást keres

cukrász lakatos, asztalos, héber könyvelő, valamint napszamosok.

Jelentkezni lehet hétköznap délután 4 és fél 7 között, pénteken délelőtt 11—1 között, a jeruzsálemi Hitachduth Oléj Hungaria új hivatalos órái alatt.

HIREK

5709 Támuz 22, kedd,
1949 július 19.

Kihallgatások az államelnöknél

Weizmann államelnök kihallgatáson fogadta Douglas amerikai főbíró, aki fia kíséretében tegnap Izraelbe érkezett. Douglas főbíró, Archibald ezredes, amerikai légügyiattasé kíséretében jelent meg a kihallgatáson. A kihallgatás után a vendégek a Weizmann-féle tudományos intézet laboratóriumaiban tettek látogatást és az intézet vezetője vendégül látta őket ebédre.

Az államelnök ugyancsak kihallgatáson fogadta Mordechaj Senhábit, Mismár Háemek kibuc tagját, Kátföldre való utazása alkalmából Senhábi többek között a „Jád V'Sém” nevű akcióról tárgyalt az államelnökkel. A Jád V'Sém felállítását 1941-ben határozták el. Célja: monumenális, örökidőre szóló emlékmű felállítás a hitleri rezsim által elpusztított hatmillió európai zsidó emlékére, Senhábi, a Jád V'Sém akció ügyvezetője Mismár Háemek kibuc üdvözlését tolmácsolja az államelnöknek külföldre való utazása alkalmából.

—:0:—

Eddy Cantor propagandaútra indul az Izraeli zsidóság érdekében. New-Yorkból jelentik: A Daily News jelentése szerint Eddy Cantor a világhírű filmszínész a napokban Európába indul, Eddy Cantor utazása összefüggésben áll az Izraeli rádió szolgálat megszervezésével. Az Izraeli rádió barátainak amerikai köre ugyanis hajlandó vállalni a Kol Jisráel finanszírozását. Többek között elhatározták, egy új, ötvenezer kilowattos erejű rádióadó Tel-Avivban való felállítását.

700 gramm urániumot koboztak el Hamburgban. A német rendőrségnek sikerült 700 gramm uránium nyomára bukkanni. A rendőrség munkáját elősegítette egy hamburgi mérnök, Szakértők most vizsgálják az urániumot. A rendőrség négy személyt tartóztatott le ezzel az ügyvel kapcsolatban.

Leütötték és kirabolták a Kor-Tov pénztárosnőjét. Az elmúlt éjjel ismeretlen tettes leütötte és kirabolta Chaná Holzmann tel-avivi, Hájarkon-utca 140. alatti lakost. Chaná Holzmann a Kor-Tov nevű fagyaltüzlet pénztárosnője éjjel 1 órakor kieszált a Ben-Jehuda és Gordon utca sarkán a 4-es autóbusról. Alighogy befordult a Gordon-utca, ismeretlen férfi lépett hozzá és súlyos tárggyal leütötte, majd elvette kezításkáját, amelyben egész havi fizetése, 60 font volt, azonkívül lakásának kulcsa és más kisebb tárgyak. A megtámadott nő segítségért kiáltott. A Karmel taxivállalat egyik sofőrje és egy éjjeli a helyszínre sietett majd autóval üldözni kezdte a támadót, akinek sikerült a tengerpart irányába elmenekülnie. A hajnali órákban a rendőrség gyanus alakra lett figyelmes a tengerparton. Az illető, akit előállítottak, azt hiszik, hogy köze van a Chaná Holzmann elleni támadáshoz.

Kártérítést lehet kérni a nyilasok által elkobzott földbirtokokért. Budapestről jelentik: A magyar kormány legújabb rendelete értelmében mindazok a zsidók akik kisbirtokosok voltak Magyarországon és vagyoniukat az 1942 évi zsidótörvény alapján elkobozták, kártérítési igényt jelenthetnek. Az ügy jogi szempontból való rendezése irányuló kérvényeket a Magyar Szövetkezeti Hitelezetkezethez kell benyújtani. Az új törvény csak az 5 hektáron aluli birtokokra vonatkozik.

HERZL-ÜNNEPELY Jaffán. A tel-avivi Hitachdut Oléj Hungaria és jaffai csoportja július 20-án, szerdán este pontosan fél 9 órakor JAFFÁN, a Kapulszky cukrászda (King George 37) helyiségében Herzl-ünnepélyt rendez. Az ünnepi előadó BEREGI ÁRMEN mérnök, Meghívók helyett ezúton kéri az összes magyarajkuak szíves megjelenését.

MAGYARAJKU POEL-MIZRACHI TAGOK! Szavazzatok a magyarajkuak független listájára, a „Hitachdut Ve-kidum-ra” listájára.

Az Izraeli sportolók nagy külföldi sikereit. Longstorból jelentik: Az ifjúsági atlétikai olimpiáson tegnap az Izraeli sportolók különleges sikerrel szerepeltek és további díjakat, illetve érmekeket szereztek. Hábasz aranyérmét kapott 6,12 méteres távugrásáért, Árje Klensátov 1,65 méter magasugrásáért, Jigál Galfend ezüst érmét kapott, miután második helyen végzett a 60 méteres futásban (7,2 másodperc) és bronzérmét kapott a 100 méteres futásban (lért harmadik helyezését (11,4 másodperc). Az Izraeli sportkudótszág kedden Kopenhágába utazott.

Abetz bevallotta, hogy javasolta Leon Blum, Georges Mandel és Renault kivégzését

Páris (STA). — Az Abetz-per maj tárgyalásán az egykori német követségi tanácsos, hogy a vichy-i kormánynak javasolta Georges Mandel, Paul Renault és Leon Blum bíróság elé való állítását és kivégzését. Ez az akció megtorlás akart lenni a tuniszi francia hatóságok eljárásáért, akik bíróság elé állították és kivégezték azokat a franciákat, akik a német hadsereg mellett harcoltak a háborúban, majd honfitársaik fogságába kerültek. Abban a biztos tudatban tettem meg javaslatomat — mondotta Abetz — hogy a vichy-i kormány ezt nem fogja elfogadni. Arról, hogy Mandel volt minisz-

ter Berlinből Franciaországba való szállítására alkalmával a náci-ország tudtával és beleegyezésével közben meggyilkolták, Abetz csak a Laval tiltakozásából értesült. Abetz azzal védekezik, hogy amennyiben Mandel az ő javaslatára végezték volna ki, akkor nemcsak Mandelt, hanem Renault-t és Blumot is kiszolgáltatták volna a vichy-i kormánynak, mert hiszen a Ribbentrophoz intézett levelében mindhárom francia államférfiről azonos formában beszélt és azonos lépéseket tartott szükségesnek velük szemben.

Az IRO nem vállalja újabb menekültek gondozását

Genf (STA). — Az IRO nemzetközi menekültügyi szervezet tanácsa legutóbbi ülésén elhatározta, hogy 1949 augusztus 31-ike után nem vállalja újabb menekültek gondozását, december 31-ike után pedig nem engedélyezi az egyik táborból a másik táborba való költözést. Az IRO tanácsa ragaszkodik ezőz elhatározásához, mely szerint 1950 július 30-án a se-

gélyszervezet véglegesen felszámol és működését megszünteti. Mint ismeretes Amerika és Anglia annakidején elleneztek az IRO fejosztatását, de a szavazásnál kisebbségben maradtak és így a legnagyobb nemzetközi segélyszervezet, amely annakidején az UNRRA szerepét vállalta magára a kitűzött időpontban megszűnteti működését.

Ujra megkezdődött a lausannei konferencia

A zsidó delegáció vezetői szerdán utaznak vissza Lausanneba

Lausanne (AFP). Az UNO palesztinai békéltető bizottsága ma reggel újra megkezdte működését. A bizottság fogadta az arab országok küldöttjeit.

Dr Ejtan és A. Sassoon, az Izraeli delegáció vezetői a kormány utasításával fel szerelve szerda reggel Lausanneba repülnek. Izraeli változatlanul kitart eredeti álláspontja mellett, mely szerint az arab menekültek problémája szerves részét képezi a békeszerződésnek és egyiket a másiktól nem lehet függetleníteni. Az Izraeli álláspont szerint területi változások

nem jöhetnek számításba, ugyszintén nem hajlandó tárgyalni nemzetközi ellenőrzés bevezetéséről Jeruzsálemben.

Az Izraeli delegáció vezetői azt fogják ajánlani, tegyék lehetővé számukra hogy minden arab országgal külön-külön tárgyaljanak.

A közkeleti rádió jelentése szerint Fuad Amoa, a libanoni delegáció vezetője libanoni tartózkodása idején arra igyekezett rábírn az arab vezetőket, hogy kezdjenek közvetlen tárgyalásokat a zsidókkal.

Van már védekezési lehetőség az atombomba ellen

Blandy admirális feltűnésteltető nyilatkozata

Newyork. — Blandy amerikai admirális, aki a bikini atombomba-kísérletek parancsnoka volt, ma kijelentette, hogy az atombomba ellen is megvan már a védekezési lehetőség. Az atombomba rendkívül erőteljes pusztítóeszköz ugyan, de nem az az „abszolút fegyver”, amely százszázalékosan biztosíthatná a győzelmet. Megfelelő célpontok ellen és megfelelő pillanatban alkalmazva az atombomba rendkívül hasznos előmozdítója

lehet a háborus erőfeszítéseknek, de ez a fegyver egyedül még sem tudja biztosítani a győzelmet egy olyan ellenséggel szemben, amely nagy katonai haderő fölött rendelkezik és könnyű támadási lehetősége van a szomszédos védetlen nemzetek ellen. Blandy admirális hangsúlyozta, hogy egy jó léghéltítés és a pánik elleni pszichológiai küzdelem megtudja védeni a nemzeteket az atombomba ellen.

Eden élesen támadta az alsóházban Cripps gazdasági politikáját

London. — Az angol alsóház hétfői ülésén Eden volt külügyminiszter szólalt fel a gazdasági helyzetéről szóló vitában és szokatlanul éles hangon támadta a kormány gazdaságpolitikáját. A mostani krízis — mondotta Eden — nemcsak a kormány legnagyobb krízise, de az egész angol nemzeté is. A dollárterületekről származó importnak 25 százalékkal való csökkentése rendkívül súlyos következményeket von maga után és kinos helyzetbe sodorja Kanadát, amely mindig olyan lojális volt Angliával szemben. Kanada ugyanis semmiképpen se tudja redukálni a dollárterületről származó behozatalt. Eden azt javasolta, hogy a nyersanyagok behozatálának csökkentése helyett szüntessék be teljesen a luxuscikkek behozatálát, állítsák le a rendkívül költséges nacionalizálásokat, redukálják az ipari terhelő adókat, mert csak így módon válik lehetségessé, hogy az angol iparcikkek versenyezni tudjanak ár tekintetében a világpiacon. Eden csak egyetlen pontban értett egyet Cripps-szel, abban, hogy nem szabad egyedülállóan devalválni a fontsterling értékét.

London. — Az angol birodalom pénzügyminisztereinek konferenciája hétfőn végetért. A hivatalos jelentés szerint Kanada kivételével a birodalom összes álla-

mai hozzájárultak a dollárterületekről származó behozatal csökkentéséhez. Kanadával további tárgyalásokat fognak folytatni abban a tekintetben, hogy a birodalomnak ez a tagállama is jogos gazdasági érdekeinek veszélyeztetése nélkül vállalhasson szolidaritást a birodalom többi részeivel.

A fűszerkereskedők országos kongresszust tartanak Halfán. Ma és holnap az ország fűszerkereskedői kongresszust tartanak Halfán. A kongresszus napirendjén a fűszerkereskedelelem aktuális problémái szerepelnek mint például a szandékával kapcsolatban várják, hogy csökkentse a fűszerkereskedés szántát. Hír szerint a kongresszuson azt akarják kimondani, hogy a kormány vagy meghosszabbítja a valameny fűszerkereskedő kereskedelmi engedélyét, vagy pedig egyik kereskedő sem válja ki az új engedélyt. Olyan hangok is vannak hogy amennyiben a kormány nem mond le a korlátozó szandékairól, az összes fűszerkereskedők zárják le üzleteiket és lépjenek sztrájkba.

Chavérok és Barátok!

Mindnyájatok előtt ismeretes, hogy ma választás van a Poel Mizrachiban. Evtizedeken keresztül harcoltunk és küzdöttünk egy ideálért a galutban progresszív, de ugyanakkor a törli törvények alapján álló Erec Jisráelért. Es most, amidőn elérkeztünk a megvalósítás periódusához, kötelességünk, hogy a magunk és gyermekeink érdekében életünk, jövőnk irányítását saját kezünkbe vegyük. Valamint a multban: a galutban, egyetlen felszólítás elég volt ahhoz, hogy chavérok százaai és ezrei kőszénálljanak nagy feladatok megoldására, elvárom ezt itt, Erecben is tőletek, barátaim és chavérajaim. Arra kőrelek benneteket, ne hagyjátok a semmibe veszni évtizedes munkánkat. Most, a választásoknál mutassátok meg, hogy igenis léteztünk. Mert ez az egyetlen módja annak, hogy követelekkel álljunk elő a Poel Mizrachival szemben úgy a chavérok egyéni problémáinak rendezésénél, valamint a Poel Mizrachii ideológiai és politikai irányításánál. Felszólított tehát minden egyes chavért, legyen bár az ország bármelyik pontján, ha azt akarja, hogy multunkhoz méltó helyet harcoljunk ki a Poel Mizrachiban, járuljatok tömegesen a szavazási urnánk elé és szavazatok a Rosimá Hámeuchedetre, melynek jele az

“N”

1949 július 19.

Juszt Moshe.

DUS VALASZTEKKBAN, legolcsóbban urt, női. és gyermek divatcikkek:
Cena női pizsama Ia 1.765
Cena férfi pizsama Ia 1.970
Cena chaluk szép mintás 1.330
BOROS és WINKLER, TEL AVIV
SHAR HAZOL
Bét Lechem 8. — Becelet Suk.

APRÓHIRDETÉSEK

Törtaranyat, Ékszer, Brillánszt
Vesz-Elad
TEL AVIV, Allenby 83., udvarban
VADNAI TESTVÉREK

UJ OLEK FIGYELMEBE! Ismét 500 új könyv érkezett! Nagy választék szépirodalmi és tudományos könyvekben. Új és használt könyvek olcsó kiadású kiadás. Veszünk jó árban modern könyveket, Irat. közzék még ma a Daat könyvtárba. A „Daat” Izrael legnagyobb könyvtára. — „DAAT” Magyar Kölcsonkönyvtár, Tel. Aviv, Rotschild Blv. 86.

NŐI RUHA SZABASZATOT, modellrozást, kosztümekabát szabást — tanuljon Zisovics Nándornál, Tel-Aviv, Lessing u. 14. Gordon mellett. Szabásminta minden fazonra megrendelhető.

VARRÓGEP-MERKAZ (központ) vétel eladás, javítás, kimondott szaküzlet. Tel-Aviv Bet-Lechem. 8. Becelet Suk-nál.

MELEGZUHANYT szolgáltató kis kályhák, szereléssel, garanciával, Gyenes-től. — Tel-Aviv, Nachmani 67, Petach-Tikva ut 29.

ORTHOPEDICA - STEINER, TEL AVIV, Brenner u. 3, második ház az Allenby. tól. Betét. Pedikúr. Gummiharisnya.

BUTORT legelőnyösebben vehet, cserélhet, eladhat Grünfeld Fesztvérék-nél, Tel-Aviv, Jochanan Haszandlar 18. (Schenkin-saroknál.) Ugyanott butorok átpoliturozását is vállaljuk.

ELSŐRENDŰ VARRÓNÓ munkát vállal. Házhoz is megy. Hoffmann, Jaffa, XX. utca 7.

Napellenzők, Jaredőnyök, STOLCZ, Tel-Aviv, Geula 35.

TEMPO gyermekkosci minden kivitelben készül. Eladás, vétel, javítás, csere. Tel-Aviv, Hasomer u. 6.

OVERLOC Union Special márkájú, — jókarban, jutányosan eladó. — Tempo kocsigár, Tel-Aviv, Hasomer u. 6.

Férfikonyfekcióvarrást vállalok, Haznál is. Vadas Ráchel, Jebelia, Rechov Zájin 7. sz.

ÓRA, óraalkatrések, óras- és arany-művészszámok, valcnik, nagyban csak Chaoulnál, Haifa, Herzl 47.

BUTORVASARLAS előti okvetlen keresse fel Polacsek Gábor asztalosműhelyét JAFFA, XII. ucca 53 (sarok). Új és használt butorok. Eladás, vétel és csere.

Nyomatott az UJ KELET nyomdájában, Tel Aviv, Schlesinger u. 9. Tel. 29-98.